

Vyjádření školitele Mgr. Kateřiny Zenkové k průběhu studia a disertační práci Rejstříky berně a královského úroku města Rakovníka 1436-1449, předkládané v roce 2022 na Katedře pomocných věd historických a archivního studia FF UK

- I. Hodnocení celého doktorského studia
Mgr. Kateřina Zenková nastoupila do doktorského studia v akademickém roce 2014/2015. Po celou dobu systematicky plnila studijní povinnosti a pracovala na disertaci. Aktivně publikovala v recenzovaných časopisech a sbornících, a to jak v češtině (tři studie), tak v angličtině, vícekrát vystoupila na konferencích. Její publikace se soustřeďovaly na oblast jejího užšího odborného zájmu, tedy městskou správu a diplomatiku ve středověku, především na základě pramenů města Rakovníka, a zpřístupňování městských knih. Nešlo přitom jen o stručné stati, ale i o rozsáhlou studii čítající více než sto tiskových stran (Sborník archivních prací). Doktorandka se také aktivně zapojila do prací na grantových a dalších projektech (výzkumný záměr, grant GAČR Scriptorum ad.). Ačkoli by se interval mezi zahájením studia a jeho ukončením mohl zdát velmi dlouhý, je třeba uvést, že Mgr. K. Zenková složila státní doktorskou zkoušku již v červnu 2017; od té doby pokračovala v intenzivní časově náročné práci na disertaci. Přitom již pracovala jako archivářka v 1. oddělení Národního archivu, kde působí dosud.
- II. Celkové zhodnocení disertační práce
Cílem disertační práce Mgr. K. Zenkové je ediční zpřístupnění tzv. rejstříků berně a královského úroku města Rakovníka z let 1436-1449. Práce má tudíž standardní strukturu, užívanou a osvědčenou u prací tohoto typu. Úvodní kapitoly popisují a analyzují editovaný pramen, připojeny jsou i nezbytná pravidla, použitá při zpracování edice (ediční poznámka). Klíčovou částí práce je vlastní edice poměrně rozsáhlého pramene (229 fol.) pramene, opatřená textově kritickými a výkladovými poznámkami a rejstříkem, doplněná informativními přílohami. Samotné ediční zpracování pramene tohoto typu – středověkého účetního materiálu – klade na editora značné nároky v několika směrech. Text je paleograficky obtížný, je psán poměrně zběžným písmem, obsahuje řadu úprav, přípisků, škrťů, velké množství zkratk. Je komplikovaný i jazykově; základním jazykem je středověká latina, ta v konkrétním případě pramenů spojených s výběrem daní obsahuje řadu termínů a výrazů mimo rámec klasické slovní zásoby, někdy nesnadno a spíše hypoteticky vyložitelných. Pouhý přepis a jazykové porozumění textu pro edici tohoto typu pramene nestačí. Je třeba na základě kombinace paleografického, diplomatického a obsahového rozboru textu rozeznat způsob vybírání, vydávání a účtování sledovaných daní a způsob jejich písemného záznamu. Doktorandka se s těmito nároky vyrovnala vesměs úspěšně, případná drobná opomenutí lze spíše přičíst na vrub velkému rozsahu práce. Ocenit lze i přehled podobných městských finančních knih dochovaných ze středověkých Čech a jejich edic; je jasně patrné, jak nahodilé a neúplné dochování těchto knih je, a byť jejich edice postupně přibývají, stále jde o málo známý a málo zpracovaný materiál. Samotná edice i úvodní studie ukazují, jak zpřístupnění pramene z poddanského města, patřícího královské komoře, přináší nové poznatky o struktuře daní, vybíraných ve městech, a způsobu jejich správy. Znalosti, založené převážně na známých a editovaných knihách královských měst, tak mohou být výrazně doplněny; ukazuje se, že konkrétní praxe v českých městech různé velikosti i právního postavení mohla být velmi různorodá.
- III. Přípomínky jsou spíše dílčího či technického charakteru. Bylo by např. vhodnější použít psaní ½ místo 0,5, neboť v prameni se nepočítá v desítkové soustavě.
- IV. Otázky k obhajobě

Jaké zásahy editora do textu pramenů tohoto typu považujete za účelné?

V. Závěr

Disertační práce Mgr. K. Zenkové přináší nové poznatky; zpřístupňuje vědeckému bádání důležitý středověký pramen. Její zpracování bylo značně náročné.

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako **prospěla**.

9.5. 2022

prof. PhDr. Hana Pátková, PhD.